Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 19, 2026

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2026:6571 11-09-2026
Afwijzing verzoek actualisatie milieuvergunning/Valkenswaard
Afwijzing verzoek om actualisatie van Hinderwetvergunning en milieuvergunning voor motorsportactiviteiten. Actualisatieplicht, geen BBT-conclusies van toepassing.

Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2026:9475 07-09-2026
Intrekkingsverzoek vergunning/Nederweert
Verzoek gehele of gedeeltelijke intrekking vergunning pluimveehouderij. Onaanvaardbare geurhinder. Artikel 7af, elfde lid, van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Te beperkte belangenafweging. Landelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen en inzichten.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2026:11331 27-08-2026
Omgevingsvergunning/Haarlem
Omgevingsvergunning onder de Omgevingswet. Renovatiewerkzaamheden. Gebruik als coffeeshop. Beslissen op de aanvraag, artikel 22.29 van het omgevingsplan, bruidsschat, aangevraagde activiteit, voortzetting artikel 2.10 van de Wabo.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2026:8724 17-07-2026
Besluit maatwerkvoorschriften/Noord-Holland
Met de uitgangspunten en berekeningsmethode in de maatwerkvoorschriften kan niet representatief worden vastgesteld wat de werkelijke jaarlijkse stikstofemissievracht is. De passende maatregel is daarom niet deugdelijk gemotiveerd.

Raad van State

Raad van State, ECLI:NL:RVS:2026:5771 30-09-2026
Bestemmingplan/Tynaarlo
Omdat voor het aanbrengen van waterbergende voorzieningen een ontheffing van de

Keur nodig is, is het niet noodzakelijk om in de planregels nadere regels te stellen over in het plangebied te realiseren waterbergende voorzieningen.

Raad van State, ECLI:NL:RVS:2026:5497 16-09-2026
Bestemmingsplan/gemeenteraad van Apeldoorn
Een bestemmingsplan is een plan in de zin van artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb wanneer deze een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt ten opzichte van de feitelijke, legale planologische situatie. Een ruimtelijke ontwikkeling kan mogelijk worden gemaakt in rechtstreekse bouw- en gebruiksmogelijkheden, wijzigingsbevoegdheden, uitwerkingsplichten, afwijkingsmogelijkheden of een in het plan opgenomen vergunningstelsel.

RECHTSPRAAK

Bestemmingplan/Tynaarlo

Omdat voor het aanbrengen van waterbergende voorzieningen een ontheffing van de Keur nodig is, is het niet noodzakelijk om in de planregels nadere regels te stellen over in het plangebied te realiseren waterbergende voorzieningen.

Casus

Het bestemmingsplan voorziet in de bouw van negen recreatiewoningen in een recreatiepark. Appellanten vrezen toename van wateroverlast, omdat in de watertoets is uitgegaan van een te gering verhard oppervlak. In het plan is geen ruimte voor het realiseren van waterbergende voorzieningen.

Rechtsvraag

Staat de waterbergingsopgave de uitvoerbaarheid van het plan in de weg?

Uitspraak

De Afdeling overweegt dat de raad heeft toegelicht dat volgens de huidige plannen de verharding zal toenemen met 1.600 m². Het waterschap is ook uitgegaan van deze toename in de watertoets. In de watertoets is hierdoor niet uitgegaan van een te laag verhard oppervlak. De uitkomst van de watertoets is dan ook niet om die reden onjuist.

Verder overweegt de Afdeling dat artikel 3.2 van de 'Keur waterschap Hunze en Aa's 2010' (de Keur) en de 'Algemene Regels Waterkwantiteit waterschap Hunze en Aa's' voorzien in een verbod op het aanleggen van meer dan 1.500 m² aan verharding buiten de bebouwde kom, voor zover van dat verhard oppervlak neerslag versneld tot afvoer komt op oppervlaktewaterlichamen. Ook is voorzien in voorschriften voor het verlenen van een ontheffing van dat verbod, waaronder het aanbrengen van waterbergende voorzieningen. Dit betekent dat voor de realisering van de bestemmingen in een voorkomend geval een ontheffing zal moeten worden verleend van het verbod uit de Keur. Hierdoor zal de vraag of en zo ja welke waterbergende voorzieningen gerealiseerd zullen worden later aan de orde

komen, bij de aanvraag om deze ontheffing. De Afdeling acht het gelet hierop niet noodzakelijk om in de planregels nadere regels te stellen over in het plangebied te realiseren waterbergende voorzieningen. Verder is niet aannemelijk gemaakt dat door het aanbrengen van 1.600 m² aan verharding geen ruimte meer is voor waterbergende voorzieningen of dat de raad om een andere reden op voorhand had moeten inzien dat de waterbergingsopgave aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.

Instantie: Raad van State
Datum uitspraak: 30-09-2026
ECLI: ECLI:NL:RVS:2026:5771
Zaaknummer: 202401926/1/R3
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afwijzing verzoek actualisatie milieuvergunning/Valkenswaard

Afwijzing verzoek om actualisatie van Hinderwetvergunning en milieuvergunning voor motorsportactiviteiten. Actualisatieplicht, geen BBT-conclusies van toepassing.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenswaard heeft een verzoek tot actualisatie van de Hinderwetvergunningen en milieuvergunning die in 1993 en 1999 zijn verleend voor motorsportactiviteiten afgewezen. Eiseres stelt dat het college ingevolge de Omgevingswet (Ow) verplicht is regelmatig te bezien of de voorschriften van de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Het college stelt dat uit onderzoek van de omgevingsdienst weliswaar volgt dat er mogelijkheden en noodzaak tot actualisatie bestaan, maar dat dit niet efficiënt zou zijn. Het college stelt dat het beter is eerst het bestemmingsplan te actualiseren. Naar aanleiding van het nieuwe bestemmingsplan zullen namelijk ook nieuwe omgevingsvergunningen voor het circuit moeten worden verleend.

Rechtsvragen

1. Rust op het college een actualisatieplicht?

2. Geldt de actualisatieplicht ook als er geen BBT-conclusies van toepassing zijn?

3. Binnen welke termijn moet het college de vergunning actualiseren?

Uitspraak

1. Tussen partijen is in geschil of op het college een actualisatieplicht rust. De rechtbank zal dit

daarom hieronder beoordelen. In de wetsgeschiedenis van artikel 5.38, eerste lid, van de Ow is aangegeven: '*Onderdeel CS (artikel 5.38, eerste lid, Omgevingswet). Het eerste lid van dit artikel bevat de zogeheten actualiseringsplicht voor de omgevingsvergunning. Deze plicht geldt onder meer voor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit*'.

Ook bevatten artikel 5.38, eerste lid, en artikel 5.39 van de Ow de woorden 'beziet' en 'wijzigt'. In de wetsgeschiedenis van de voorgangers van artikel 5.38 van de Ow, artikel 2.31, in samenhang met artikel 2.30 van de Wabo is aangegeven: '*Artikel 2.30, eerste lid, Wabo bevat een onderzoeksplicht. Deze plicht houdt in dat het bevoegd gezag regelmatig moet nagaan of de bestaande vergunningvoorschriften nog toereikend zijn. Toetsing geschiedt aan de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu (beste beschikbare technieken) en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, Wabo bevat vervolgens een actualiseringsplicht. Indien uit het onderzoek van artikel 2.30 is gebleken dat de aan de vergunning verbonden voorschriften niet meer toereikend zijn, dan is het bevoegd gezag in bepaalde gevallen verplicht deze ambtshalve aan te passen.*' De rechtbank oordeelt dan ook dat op het college de verplichting tot actualisering van de voorschriften van de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit rust.

Nu op het bevoegd gezag een actualisatieplicht rust, dient het bevoegd gezag op grond van artikel 8.99, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) de vergunningvoorschriften te actualiseren als de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu daartoe aanleiding geven. Artikel 8.99 van het Bkl biedt dus geen ruimte om de voorschriften van de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit om andere redenen niet te actualiseren of de actualisatie uit te stellen vanwege bijvoorbeeld een nieuw bestemmingsplan of vanwege efficiency. De actualisatieplicht houdt bovendien in dat het bevoegd gezag geen ruimte heeft om de actualisatie uit te stellen als de voorschriften van de omgevingsvergunning niet toereikend zijn. Nu vaststaat dat de vergunningvoorschriften niet meer toereikend zijn, kan het college de actualisatie daarom niet uitstellen. De rechtbank oordeelt daarom dat het college de aanvraag van eiseres ten onrechte heeft afgewezen.

2. Echter, het feit dat geen BBT-conclusies van toepassing zijn, ontslaat het college niet van de verplichting om te bezien of actualisatie noodzakelijk is en als actualisatie noodzakelijk is, ook daadwerkelijk daartoe over te gaan. Artikel 8.99, derde lid, onder a, van het Bkl bepaalt namelijk dat ook sprake is van ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu als er geen BBT-conclusies van toepassing zijn, maar belangrijke veranderingen in de BBT een aanzienlijke beperking van de emissies mogelijk maken. De

rechtbank oordeelt dan ook dat het college dit had dienen te beoordelen.

3. Artikel 8.99, derde lid, van het Bkl bevat weliswaar geen concrete termijn voor de actualisatie van de vergunningvoorschriften, maar dit ontslaat het bevoegd gezag er niet van om de voorschriften van de omgevingsvergunning zo snel als redelijkerwijs mogelijk is te wijzigen als uit het actualisatieonderzoek blijkt dat dit noodzakelijk is. Dit vloeit namelijk voort uit artikel 5.38, eerste lid, van de Ow, waarin is aangegeven dat het college 'regelmatig' beziet of de voorschriften van de vergunning nog toereikend zijn. Het college zal gedurende een aanzienlijke periode bezig zijn met vergaren van relevante feiten, omstandigheden en gegevens over de actualisatie vergunningvoorschriften. Daarnaast zal het college hiertoe de nodige onderzoeken moeten (laten) verrichten en adviezen van deskundigen moeten inwinnen. Te denken valt aan onderzoeken over onder andere geluid, trillingen, stof, uitstoot en nieuwe regels en technieken. Het college zal voorts moeten onderzoeken en zich ervan moeten vergewissen dat de verzamelde informatie, onderzoeken en adviezen volledig en juist zijn. Het college moet uiterlijk op 30 december 2026 bezien of de omgevingsvergunningen aan de minimale hoogwaardigheid van verwerking van afzonderlijke afvalstoffen of categorieën afvalstoffen zoals beschreven in het CMP voldoen. Als uit dit onderzoek blijkt dat de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften moeten worden gewijzigd, zal het college dit ook uiterlijk op 30 december 2026 moeten doen. Eiseres en de NRV en MVM zullen bovendien in de gelegenheid moeten worden gesteld hun zienswijze kenbaar te maken tegen het voorgenomen besluit van het college en het college zal de zienswijzen bij de definitieve besluitvorming moeten betrekken. Daar komt bij dat sprake is van een langlopende en complexe situatie. Dit alles maakt dat het college voldoende tijd moet hebben om tot een zorgvuldig besluit te komen. Alles afwegende acht de rechtbank een termijn van 12 maanden hiertoe redelijk. De rechtbank zal bepalen dat het college binnen die termijn een nieuwe beslissing op bezwaar moet nemen. Op grond van artikel 16.65, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a, van de Ow, in samenhang met artikel 10.24 van het Omgevingsbesluit is op de wijziging van de omgevingsvergunningen de reguliere procedure van toepassing.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant
Datum uitspraak: 11-09-2026
ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2026:6571
Zaaknummer: 25/366
Wetsartikelen: 5.38 lid 1 Ow, 5.39 Ow, 8.99 lid 1 Bkl en 8.99 lid 3 onder a Bkl

RECHTSPRAAK

Intrekkingsverzoek vergunning/Nederweert

Verzoek gehele of gedeeltelijke intrekking vergunning pluimveehouderij. Onaanvaardbare geurhinder. Artikel 7af, elfde lid, van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Te beperkte belangenafweging. Landelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen en inzichten.

Casus

Eisers hebben gezamenlijk verzocht om aan de vergunning van een pluimveehouderij nadere voorschriften te verbinden dan wel de vergunning geheel of gedeeltelijk in te trekken vanwege geurhinder. Het verzoek is gebaseerd op artikel 2.33 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en artikel 7af van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (BuChw). Het college van burgemeester en wethouders van Nederweert (verweerder) heeft bij het bestreden besluit het verzoek van eisers afgewezen.

Rechtsvraag

Heeft verweerder afdoende gemotiveerd waarom geen sprake is van onaanvaardbare geurhinder als bedoeld in artikel 7af, elfde lid, van het BuChw?

Uitspraak

Verweerder heeft voor de vaststelling van onaanvaardbare geurhinder als bedoeld in artikel 7af, twaalfde lid, van het BuChw het lokale geurbeleid, de historie van de betreffende inrichting (voorafgaand aan het bestreden besluit) en de bovengrens van 35 Ou/m³ in aanmerking genomen. Zie over die bovengrens ook de uitspraak van de Afdeling van 5 augustus 2026, ECLI:NL:RVS:2026:4569. De rechtbank stelt vast dat verweerder niet mee in zijn overweging heeft betrokken argumenten die zien op de individuele en cumulatieve geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten, de aard en omvang en waardering van de geur die vrij komt, de bestaande en verwachte geurhinder van de betreffende inrichting en de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels in de inrichting.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder daarmee een te beperkte belangenafweging heeft gemaakt bij de vaststelling of wel of niet sprake is van onaanvaardbare geurhinder. Met verwijzing naar hetgeen onder 11 is overwogen, stelt de rechtbank echter ook vast dat bij acht van de negen eisers geen sprake is van overschrijding van de daar genoemde grens van 25 Ou/m³ bij hun woningen, zodat er in zoverre geen onderbouwing is van de kennelijke stelling dat er bij hen sprake is van onaanvaardbare geurhinder als bedoeld in artikel 7af van het BuChw.

Ten aanzien van eiser [...] is dat anders omdat bij zijn woning sprake is van een geurbelasting van 28,1 Ou/m³ (volgens de V-stacksberekening van 16 augustus 2023), hetgeen volgens het Hof Den Haag een sterke indicatie oplevert voor geurhinder die een minimumniveau van aantasting van het milieu overschrijdt, en daarmee grond geeft om aan te nemen dat sprake is van onaanvaardbare geurhinder.

Verweerder heeft naar het oordeel van de rechtbank niet gemotiveerd dat en waarom er in het geval van eiser [...] geen onaanvaardbare geurhinder vanwege de inrichting van vergunninghoudster is die aanleiding had moeten zijn om de omgevingsvergunning van 19 mei 2015 geheel of gedeeltelijk in te trekken dan wel om aan die vergunning voorschriften te verbinden die erin resulteren dat de geurhinder ter plaatse van de woning van Maas gereduceerd wordt. De enkele stelling dat die geurbelasting onder de 35 Ou/m³ blijft, is daarvoor onvoldoende in het licht van de landelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen en inzichten (zie ook de hiervoor aangehaalde uitspraak van de Afdeling van 5 augustus 2026). In zoverre slaagt de beroepsgrond voor zover het betreft acht van de negen eisers niet en slaagt de beroepsgrind wel voor zover die naar voren is gebracht door eiser Maas. Voor zover het betreft de situatie van deze eiser is naar het oordeel van de rechtbank het bestreden besluit onvoldoende draagkrachtig gemotiveerd.

Instantie: Rechtbank Limburg
Datum uitspraak: 07-09-2026
ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2026:9475
Zaaknummer: Roe 24/5057
Wetsartikelen: 7af BuChw

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Haarlem

Omgevingsvergunning onder de Omgevingswet. Renovatiewerkzaamheden. Gebruik als coffeeshop. Beslissen op de aanvraag, artikel 22.29 van het omgevingsplan, bruidsschat, aangevraagde activiteit, voortzetting artikel 2.10 van de Wabo.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Haarlem (het college) heeft een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit en een technische bouwactiviteit verleend voor de renovatie van een pand. Met het bestreden besluit op het bezwaar van eisers is het college bij het besluit gebleven om de omgevingsvergunning te verlenen.

Eisers voeren aan dat het college had moeten toetsen of de activiteit in strijd is met de in het omgevingsplan gestelde regels over het gebruik van het bouwwerk. Dit volgt uit artikel 22.26 van het omgevingsplan in samenhang met artikel 22.29 van het omgevingsplan. Eisers kunnen het standpunt van het college niet volgen dat de aanvraag niet ziet op het exploiteren van een coffeeshop. Eisers stellen dat het college eraan voorbijgaat dat een bepaald gebruik moet worden meegenomen als redelijkerwijs is aan te nemen dat een bouwwerk anders zal worden gebruikt, ook als dit niet volgt uit de aanvraag. Op 12 juni 2025 heeft de burgemeester besloten om de exploitatievergunning te verlenen en de verkoop van softdrugs te gedogen. Nu het gebruik van het gebouw als coffeeshop aannemelijk is, had het college dit gebruik moeten toetsen.

Rechtsvraag

Moest het college toetsen of de activiteit in strijd is met de in het omgevingsplan gestelde regels over het gebruik van het bouwwerk?

Uitspraak

De rechtbank overweegt dat het college moet beslissen op de aanvraag die is ingediend (de uitspraak van de Afdeling van 9 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3066). De rechtbank stelt

vast dat de aanvraag van eiser alleen ziet op de renovatie van het pand. Vergunninghouder wil het bestaande gebouw renoveren en daarbij de kozijnen vervangen, het dak vernieuwen en pleisterstucwerk aanbrengen op de gevel. Het volume van het gebouw blijft daarbij hetzelfde. In de aanvraag staat dat het bouwwerk momenteel wordt gebruikt voor horeca en dat dit gebruik niet verandert.

Gelet op de gegevens uit de aanvraag, heeft het college mogen concluderen dat de bouwactiviteit (de renovatie) – conform artikel 22.29 van 'de bruidsschat' (nu artikel 3.14 van het omgevingsplan) – niet in strijd is met de in het omgevingsplan daarvoor gestelde regels. Dit artikel is namelijk een voortzetting van artikel 2.10, eerste lid, sub c en d van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Het gaat dus om de vraag of de aangevraagde activiteit, in dit geval dus de renovatie, in strijd is met het omgevingsplan.

Anders dan eisers aanvoeren, gaat de vraag of het gebruik van het pand als coffeeshop in overeenstemming is met het planologisch toegestane gebruik de omvang van deze procedure te buiten. De aanvraag van eiser ziet namelijk enkel op de renovatie van het pand (een omgevingsplanactiviteit bouwen en een (technische) bouwactiviteit). De aangevraagde renovatie hangt niet onlosmakelijk samen met een bepaald gebruik. Eiser heeft daarnaast een exploitatievergunning en een gedoogbeschikking aangevraagd voor de exploitatie van het pand als coffeeshop. Partijen discussiëren in het kader van de lopende bezwaarprocedure tegen die vergunningen (ook) over de vraag of het gebruik van het pand als coffeeshop in overeenstemming is met het planologisch toegestane gebruik. De beroepsgrond slaagt niet.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 27-08-2026
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2026:11331
Zaaknummer: HAA 25/3690
Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet en 2.10 lid 1 onder c en d Wabo

RECHTSPRAAK

Besluit maatwerkvoorschriften/Noord-Holland

Met de uitgangspunten en berekeningsmethode in de maatwerkvoorschriften kan niet representatief worden vastgesteld wat de werkelijke jaarlijkse stikstofemissievracht is. De passende maatregel is daarom niet deugdelijk gemotiveerd.

Casus

Gedeputeerde Staten (hierna: GS) van Noord-Holland hebben ambtshalve een besluit genomen tot het stellen van maatwerkvoorschriften aan Circuit Park Zandvoort (hierna: CPZ), als passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn (Hrl).

Het besluit verplicht CPZ om bij het in gebruik hebben van het circuit en de activiteiten op het circuitterrein een aantal maatwerkvoorschriften in acht te nemen. De maatwerkvoorschriften hebben betrekking op de reguliere exploitatie van CPZ, waaronder een stikstofemmissieplafond van 6.134 kg NO_X /jr (voorschrift 5). Door te voldoen aan de maatwerkvoorschriften wordt volgens GS de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid gewaarborgd en wordt verslechtering voorkomen, terwijl de exploitatie van Circuit Zandvoort kan worden voortgezet.

MOB voert aan dat de maatwerkvoorschriften onvoldoende zijn om te borgen dat het in voorschrift 5 gestelde emissieplafond zal kunnen worden gehandhaafd. De methode waarmee de naleving van het gestelde emissieplafond dient te worden vastgesteld is volgens MOB onbetrouwbaar. De in maatwerkvoorschrift 5 voorgeschreven berekening van de emissies leidt volgens MOB niet tot een realistische en betrouwbare inschatting van de feitelijke NO_X -emissies door het baangebruik. Volgens MOB zijn de te hanteren emissiefactoren van met name het baanverkeer niet representatief.

GS voeren aan dat in maatwerkvoorschrift 5 een emissieplafond is opgenomen waarmee een begrenzing is gesteld aan de stikstofemissies van CPZ. Om aan CPZ een beperking op te leggen waarmee de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied worden beschermd, terwijl de exploitatie van het circuit kan worden voortgezet, is er voor gekozen om voor het stellen van

het emissieplafond aansluiting te zoeken bij de uitgangspunten en kengetallen die CPZ zelf heeft gehanteerd bij haar vergunningaanvraag in 2019. De emissie die het resultaat is van dat gebruik, is gebruikt als emissieplafond.

Tussen partijen is de hoogte van het stikstofemissieplafond niet in geschil. Ook bestaat tussen partijen geen discussie dat GS voor de vaststelling van het emissieplafond niet de werkelijke stikstofemissies (of de stikstofdepositie op het nabij gelegen Natura 2000-gebied als gevolg) van (de activiteiten van) CPZ hebben gemeten en op basis daarvan willen vastleggen, maar dat het stikstofemissieplafond is gebaseerd op een realistisch bedoelde inschatting van het gebruik van het circuit op basis van de beste wetenschappelijke inzichten over stikstofemissie door raceauto's met en zonder katalysator.

Partijen zijn verdeeld over de in maatwerkvoorschrift 5 voorgeschreven uitgangspunten en berekeningsmethode waarvan bij de berekening van de jaarlijkse stikstofemissie moet worden uitgegaan. Gelet op de standpunten die zij beiden onder verwijzing naar de wederzijds overgelegde stukken hebben ingenomen, heeft de rechtbank aanleiding gezien STAB (opnieuw) te vragen haar te adviseren. Aan STAB is de vraag gesteld of op basis van de gebruikte uitgangspunten en kengetallen de jaarlijks te rapporteren emissievracht met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld. Daarnaast is STAB de vraag gesteld of zij blijft bij de conclusie in het eerdere advies over het gebrek aan representativiteit van de berekeningen van de stikstofemissies.

Rechtsvraag

Ligt aan de keuze van GS voor de getroffen passende maatregel een deugdelijke motivering ten grondslag en is die maatregel gebaseerd op de vereiste wetenschappelijke inzichten?

Uitspraak

STAB heeft in de eerste plaats geconcludeerd dat met de uitgangspunten en berekeningsmethode waarmee het emissieplafond is bepaald, kan worden vastgesteld of jaarlijks aan het emissieplafond wordt voldaan. Voorwaarde daarbij is dat in de jaarrapportages dezelfde uitgangspunten en berekeningsmethode worden gebruikt.

Ten aanzien van de vraag of een berekening met de gebruikte kengetallen ook een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de werkelijke stikstofemissie, staat STAB op het standpunt dat de gehanteerde uitgangspunten en berekeningsmethode onvoldoende specifiek zijn om de jaarlijks te rapporteren emissievracht met voldoende zekerheid vast te stellen. De stikstofemissie vanwege het baangebruik zou beter bepaald kunnen worden met een berekeningsmethode op basis van gedifferentieerde kengetallen voor de stikstofemissie van

klassen van raceauto's op grond van parameters als katalysatorgebruik, brandstofverbruik en rijgedrag.

STAB heeft verder geconstateerd dat kengetallen voor de stikstofemissie van raceauto's die zijn gebaseerd op emissiefactoren voor reguliere auto's op de openbare weg, geen goed inzicht geven in de werkelijke stikstofemissie. Dit komt doordat het niet goed mogelijk is om de verschillen tussen de emissies bij raceauto's op een circuit en reguliere auto's op de openbare weg op uniforme wijze inzichtelijk te maken. Door het verrichten van (praktijk)metingen kan volgens de STAB wel voldoende zekerheid worden verkregen over de werkelijke stikstofemissies bij het gebruik van raceauto's op het circuit. Hierbij zou kunnen worden uitgegaan van een indeling van de op het circuit gebruikte raceauto's in klassen.

Wanneer aldus de bevindingen van de STAB naast het bestreden besluit worden gelegd, brengt dit de rechtbank tot de conclusie dat met de in maatwerkvoorschrift 5 voorgeschreven uitgangspunten en berekeningsmethode niet op een representatieve manier kan worden vastgesteld wat de werkelijke jaarlijkse emissievracht is.

Op grond van artikel 6, tweede lid, Hrl dienen passende maatregelen getroffen te worden als een verslechtering van natuurwaarden in een Natura 2000-gebied dreigt. Als een activiteit effecten heeft op die natuurwaarden, dan staat vast dat het beperken of beëindigen van die activiteit een passende maatregel is. Het bevoegd gezag heeft beoordelingsruimte bij de keuze van de te treffen passende maatregelen. In dit geval heeft verweerder ervoor gekozen om aan CPZ, bij wijze van passende maatregel, maatwerkvoorschriften te stellen, waaronder het emissieplafond waarmee de activiteit van CPZ ten opzichte van de activiteit van CPZ in de referentiesituatie, wordt beperkt.

Naar het oordeel van de rechtbank ontbeert de keuze voor de hier getroffen passende maatregel – te weten maatwerkvoorschrift 5 voor zover die ziet op de rapportage- en verantwoordingsverplichting – een deugdelijke motivering en is die niet gebaseerd op de vereiste wetenschappelijke inzichten, zodat dat voorschrift ook op onvoldoende zorgvuldig onderzoek is gebaseerd.

De rechtbank vernietigt het bestreden besluit gedeeltelijk, te weten voor zover in maatwerkvoorschrift 5 ter bepaling van de jaarvracht is verwezen naar de uitgangspunten opgenomen in het stikstofrapport uit 2019. Deze uitspraak heeft geen invloed op het in maatwerkvoorschrift 5 gestelde emissieplafond. Het ligt voor de hand dat GS, na nader onderzoek, in verband met de handhaafbaarheid van het stikstofemissieplafond het voorschrift voor de (jaarlijkse) rapportageverplichting aanvullen met een verantwoordings- en berekeningssystematiek die meer representatief is, zoals door STAB is geadviseerd.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 17-07-2026
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2026:8724
Zaaknummer: HAA 24/5070
Wetsartikelen: 3:2 en 3:46 Awb, 11.6 en 11.9 Bal en 6 lid 2 Habitatrichtlijn

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan/gemeenteraad van Apeldoorn

Een bestemmingsplan is een plan in de zin van artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb wanneer deze een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt ten opzichte van de feitelijke, legale planologische situatie. Een ruimtelijke ontwikkeling kan mogelijk worden gemaakt in rechtstreekse bouw- en gebruiksmogelijkheden, wijzigingsbevoegdheden, uitwerkingsplichten, afwijkingsmogelijkheden of een in het plan opgenomen vergunningstelsel.

Casus

De raad van de gemeente Apeldoorn heeft op 22 december 2022 het bestemmingsplan 'Greutelseweg 28, Wenum Wiesel' vastgesteld. Het plan maakt het onder andere mogelijk om twee bestaande hooibergen enkele meters te verplaatsen en om te bouwen tot paardenstallen. De stichting Werkgroep voor Milieuzorg Apeldoorn heeft beroep ingesteld tegen de vaststelling van het plan. Zij vreest onder meer voor negatieve gevolgen van het plan voor het Natura 2000-gebied Veluwe, dat is gelegen op ongeveer 200 m van de bestaande schuur.

Rechtsvraag

Wanneer is een bestemmingsplan een plan als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb)?

Uitspraak

De Afdeling heeft in de Pasgeld-West uitspraak van 14 januari 2026 (ECLI:NL:RVS:2026:193) overwogen dat bij bestemmingsplannen die voorzien in ruimtelijke ontwikkelingen de referentiesituatie – de feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan – niet langer mag worden betrokken bij de vraag of significante gevolgen van de ruimtelijke ontwikkeling op voorhand zijn uitgesloten (de voortoets). Intern salderen met de referentiesituatie mag, onder voorwaarden, wel als mitigerende maatregel

worden betrokken in de passende beoordeling.

Wel geldt nog steeds dat een bestemmingsplan alleen een plan als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb is wanneer dit voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling. Een bestemmingsplan maakt een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk als het meer of ander gebruik toestaat dan de referentiesituatie. Daarbij kan een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk worden gemaakt in rechtstreekse bouw- en gebruiksmogelijkheden, wijzigingsbevoegdheden, uitwerkingsplichten en afwijkingsmogelijkheden. Ook gebruik waarvoor in een bestemmingsplan een vergunningstelstel voor de uitvoering van werken (aanlegvergunning) is opgenomen, kan een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maken.

De raad heeft in reactie op het betoog van de stichting erkend dat de artikelen 3.1 en 3.6.6 van de planregels diverse nevenactiviteiten en voorzieningen mogelijk maken die geen onderdeel uitmaken van de referentiesituatie en waarmee geen rekening is gehouden in de uitgevoerde voortoets. Volgens de raad zijn deze nevenactiviteiten en voorzieningen in het plan abusievelijk mogelijk gemaakt en kunnen de betrokken planregels worden geschrapt. Als dit wordt gedaan, voorziet het plan volgens de raad enkel nog in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover het de herontwikkeling van de bestaande schuur tot bedrijfswoning betreft. Uit de voortoets volgt volgens de raad dat significante gevolgen voor de Veluwe van die herontwikkeling op voorhand kunnen worden uitgesloten. De transformatie van de bestaande hooibergen tot paardenstallen kan volgens de raad niet worden aangemerkt als ruimtelijke ontwikkeling, omdat deze stallen dienen ter vervanging van een bestaande stal in de tot bedrijfswoning om te vormen schuur en deze stallen zijn voorzien op een plek waar al paarden in de wei liepen en mochten lopen.

Omdat de raad heeft erkend dat in de artikelen 3.1 en 3.6.6 van de planregels ten onrechte diverse nevenactiviteiten en voorzieningen mogelijk zijn gemaakt, slaagt het betoog van de stichting alleen al om die reden.

Hier komt bij dat de raad er ten onrechte van uitgaat dat de met het plan beoogde transformatie van de bestaande hooibergen tot paardenstallen niet kan worden aangemerkt als ruimtelijke ontwikkeling. Deze transformatie leidt tot twee paardenstallen op andere locaties dan de bestaande schuur. Dat is al voldoende voor de vaststelling dat het gaat om ander gebruik dan in de referentiesituatie. De omstandigheid dat de beoogde locatie van de twee paardenstallen is gelegen op geringe afstand van de locatie van de bestaande schuur, doet daaraan niet af. Datzelfde geldt voor de omstandigheid dat op de beoogde locatie van de twee paardenstallen al paarden in de wei liepen en mochten lopen. Het lopen van paarden in een wei is niet hetzelfde als het houden van paarden in een stal. Voor zover de raad zich op de zitting op het standpunt heeft gesteld dat de stikstofemissie en -depositie niet verandert als

gevolg van de transformatie van de bestaande hooibergen tot paardenstallen, overweegt de Afdeling dat dit standpunt, daargelaten of het juist is, neerkomt op intern salderen. Voor intern salderen bestaat geen ruimte meer in een voortoets.

Overigens is het ook niet, zoals de raad lijkt te veronderstellen, voldoende om in algemene zin vast te stellen dat in de referentiesituatie paarden werden gehouden op het perceel en in de bestaande schuur. Voor het kunnen vaststellen van de referentiesituatie is tevens informatie nodig over het concrete aantal paarden dat werd gehouden.

Instantie: Raad van State
Datum uitspraak: 16-09-2026
ECLI: ECLI:NL:RVS:2026:5497
Zaaknummer: 202300965/1/R4
Wetsartikelen: 2.7 lid 1 Wnb